

Dönem : 1
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 127

Ulusal bayram ve genel tatiller hakkındaki 2739 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı (1/224)

T. C.

13 . 6 . 1962

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 1172/1871

Millet Meclisi Başkanlığına

Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 29 . 5 . 1962 tarihinde kararlaştırılan «Ulusal bayram ve genel tatiller hakkındaki 2739 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı» gerekçesiyle birlikte ilişik olarak sunulmuştur. Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Başbakan
I. İnönü

GEREKÇE

Toplum içinde fertlerin hak ve hürriyetleri çok sonraki tarihlerde bahis konusu olmaya başladı. Bilhassa orta çağlarda fertler, kendilerini idare edenlerin ilâhi bir hakka sahib olduklarını ve bu bakımdan yalnız Allah'a karşı sorumlu olduklarını kabul etmekte idiler. Fakat zaman ilerledikçe fikirlerde büyük bir değişiklik meydana gelerek insanın, insan olmak itibariyle, birtakım tabii haklara sahip bulunduğu ve uzun mücadelelerden sonra da hâkimiyetin doğrudan doğruya millete aid olduğu esası ortaya çıktı. Sırasıyla İngiltere, Birleşik Amerika ve Fransa'da kabul edilen bu esaslar daha sonra hemen hemen bütün milletlerde müşterek bir anlayış haline gelerek demokratik nizamın hâkim duruma geçmesine sebeb oldu ve millete dayanmayan teşekküllerin yaşayamayacağı kanaati hâsıl olduktan sonradır ki, Devletin şeklini, Hükümetin kurulmasını, fertlerin Devlete, Devletin fertlere karşı hak ve vazifelerini tesbit eden anayasalar meydana çıktı.

Bu kısa izahattan sonra Büyük Türk Milletinin hangi safhalardan geçerek bugünkü duruma geldiğini şu suretle hulâsa etmek mümkündür :

Halkın siyasi hakkını kullanma ve Devlet idaresine katılma işi Türklerde çok eskiden beri mevcuttu. Fakat sonraları bu gelenek unutulurak hükümdarların halk üzerindeki mutlak otoritesi teşekkül etti. Ancak, ondokuzuncu yüzyılın ilk yıllarından itibaren işbaşına gelmiş bulunan hükümdarlardan bazıları kendi haklarından bir kısmını terk etmeye razı oldular. Bununla beraber Devletimizin teokratik bir monarşiden lâik ve demokratik bir Cumhuriyet şekline geçişi hiç de kolay olmamıştır. Demokratik gelişme ıslahat hareketleri ile başlamış ve Batı demokrasisinin esaslarına uygun modern bir Devlet yapısına kavuşabilmemiz için uzun bir sürenin geçmesi icabetmiştir.

Tanzimatla siyasi yapımızda esaslı bir değişiklik yapılmak istenmiş ve 1876 Kanunu Esasiyle Anayasa müesseselerini kurmak gayesi güdülmüştü. Ancak hükümdarın hak ve salâhiyetleri üstün durumunu muhafaza etmiş, hattâ mebusların kanun teklif etme hakkı bile tanınmamıştı. 1908 Anayasasında ise kişi hak ve hürriyetleri daha çok teminat altına alınmıştı. Bütün bunlar tatmin edici olmamakla beraber Türk Milletinin demokratik bir devlet nizamına doğru yönelmesi bakımından gerçekten önemli idi. Böyle olmakla beraber rejim teokratik monarşi karakterini hâlâ muhafaza ediyordu. Toplumumuzun millî hâkimiyete dayanan modern bir devlete kavuşması Türk devriminin eseridir. Meclis Hükümeti sistemini kuran 1921 Anayasası modern bir devletin gerçek ihtiyaçlarına cevap veremez hale geldiği gün yerini devrimci ve lâik anlayışla hazırlanan 1924 Anayasasına bırakmıştır. Buna rağmen Türk Milleti, çetin mücadeleler sonunda elde ettiği Anayasalarla kavuşmuş olduğu kutsal haklarını, demokratik nizamın içine girdiğini sandığı bir zamanda, yanlış yolda olduklarını bir türlü anlyamamış olan ve yapılan ikazlara rağmen bu yolda yürümeye devam eden bir zümrenin karşısında, tekrar kaybetmek tehlikesi ile yüz yüze geldi. İşte o zaman Türk İstiklâl ve Cumhuriyetinin koruyucusu olan gençlik ve ordu direnme hakkını kullanmak lüzumunu duydu ve 27 Mayıs 1960 günü Türk Silâhlı Kuvvetleri asilâne bir müdahalede bulunarak devrim ilkelerine dönüşü ve hukuk devletinin yeniden kuruluşunu sağlamak amacıyla ihtilâl hakkını kullandı. Böylece, Büyük Ata'nın «Hâkimiyeti Milliye öyle bir nurdur ki, onun karşısında zincirler erir, taç ve tahtlar yanar, tacidarlar mahvolur. Milletlerin esareti üzerine kurulmuş müesseseler her taraftan yıkılmaya mahkûmdur.» sözlerini unutmamış olan yüce milletimiz giriştiği mücadelede yine muvaffak oldu.

Kurucu Meclis tarafından hazırlanıp ilân edilen Anayasanın milletçe benimsenmesi ile insan hak ve hürriyetlerini, millî dayanışmayı sosyal adaleti, ferdin ve toplumun huzur ve refahını gerçekleştirmeyi ve teminat altına almayı mümkün kılacak demokratik hukuk devleti bütün sosyal ve hukuki temelleriyle kuruldu. Bu itibarla 27 Mayıs 1961 tarihli «Millî şuur ve ülküler etrafında» toplanan ve «kaderde, kıvançta ve tasada ortak olan bölünmez bir bütün halinde» ki Türk Milletinin, yaşadığı acı günleri arkada bıraktığı mutlu bir gündür. Bugünü anmak benliğimizi bulmak bakımından gerçekten önemlidir. Bugünü kutlamakla Türk Milleti, büyük kayıplar sonunda kazanılmış bir zaferin tadını duymuş ve yaşatmış olacaktır. Milletimizin bağımsızlık mücadelesinin ilk adımı olan 19 Mayıs ve Hâkimiyetin Millet tarafından ele alınması tarihi olan 23 Nisan gibi 27 Mayıs da özgürlüğün, Türk devrimlerine dönüşün, Hukuk - Devleti ilkelerine bağlılığın tarihidir.

Anayasamızın başlangıcında «Asıl teminatın vatandaşların gönüllerinde ve iradelerinde yer aldığı inancı ile hürriyete, adalete ve fazilete âşık, uyanık evlâtlarının bekleliğine emanet eder.» denilmektedir. Bu ilke, millî bayramların terbiyevi tesiri ile büyük kütlelerin gönlüne yerleşti-rilebilir. Anayasa ve Hürriyet Bayramı bu bakımdan ayrıca önemlidir. Bu itibarla 27 Mayıs tarihinin Hürriyet ve Anayasa Bayramı olarak kabul edilmesi ve millî bayramlar arasına alınması icabeder.

Bu maksatla ilişik kanun tasarısı hazırlanarak Yüksek Meclisin tasviplerine arz olunmuştur.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Ulusal Bayram ve genel tatiller hakkındaki 2739 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı

MADDE 1. — 27 . 5 . 1935 tarihli ve 2739 sayılı Kanunun ikinci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

«H) Hürriyet ve Anayasa Bayramı; 26 Mayıs öğleden sonra başlar ve 27 Mayıs günü devam eder.»

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

29 . 5 . 1962

Başbakan	Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı
<i>İ. İnönü</i>	<i>A. Eyidoğan</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>T. Feyzioğlu</i>	<i>H. O. Bekata</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>N. Ökten</i>	<i>N. Su</i>
Adalet Bakanı	Millî Savunma Bakanı
<i>S. Kurutluoğlu</i>	<i>İ. Sancar</i>
İçişleri Bakanı	Dışişleri Bakanı
<i>A. Topaloğlu</i>	<i>F. C. Erkin</i>
Maliye Bakanı	Millî Eğitim Bakanı
<i>Ş. İnan</i>	<i>H. İncesulu</i>
Bayındırlık Bakanı	Ticaret Bakanı
<i>E. Paksüt</i>	<i>İ. Gürsan</i>
Sa. ve So. Ya. Bakanı V.	Güm. ve Tekel Bakanı
<i>Ş. Buladoğlu</i>	<i>Ş. Buladoğlu</i>
Tarım Bakanı	Ulaştırma Bakanı
<i>C. Oral</i>	<i>C. Akyar</i>
Çalışma Bakanı	Sanayi Bakanı
<i>B. Ecevit</i>	<i>F. Çelikbaş</i>
Ba. - Ya. ve Turizm Bakanı	İm. ve İs. Bakanı
<i>K. Evliyaoğlu</i>	<i>M. Güven</i>